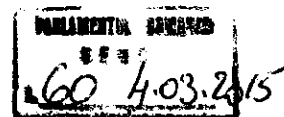

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

253
19.02.2015

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 46 din Legea 14/2003, Legea partidelor politice, republicată*, inițiată de domnul deputat Independent Bogdan Diaconu (Bp. 590/2014).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare completarea *alin. (1) al art. 46 din Legea nr. 14/2003, a partidelor politice, republicată*, cu o nouă literă, lit. h), în sensul instituirii unei noi reglementări în ceea ce privește dizolvarea unui partid politic. Astfel, se propune ca un partid politic să fie dizolvat atunci când un număr de minim 10 membri ai partidului care au îndeplinit sau îndeplinesc funcții în cadrul formațiunii sau în aparatul de stat se află, pe parcursul unui an calendaristic, în diferite faze de urmărire penală având ca obiect fapte de corupție.

II. Observații și propuneri

Din *Expunerea de motive* care însoțește propunerea legislativă rezultă că inițiatorul propune, în esență, oprirea flagelului corupției în cadrul partidelor politice, prin reglementarea unei noi cauze de dizolvare pe cale judecătorească a unui partid politic, și anume situația în care, pe parcursul unui an calendaristic, într-un partid se află mai mult de 10 membri cu funcții în respectiva formațiune politică sau în aparatul de stat față de care sunt pornite proceduri penale, aflate în diverse etape ale

urmării penale, pentru fapte de corupție. Inițiatorul consideră că, în acest mod, se instituie un puternic rol preventiv, partidele urmând a fi mult mai diligente și selective cu membrii săi nominalizați pentru funcții atât în interiorul partidului, cât și în administrație la orice nivel.

Fără a nega importanța efectuării de demersuri specifice, astfel încât nu numai fenomenul corupției dar și alte elemente specifice criminalității să fie excluse din societatea românească în general și din rândurile formațiunilor politice în special, apreciem, însă, că modalitatea propusă spre legiferare nu-și atinge scopul urmărit și, prin modul în care a fost formulată, poate avea, mai degrabă, unele consecințe nedorite din perspectiva respectării unor alte drepturi și libertăți fundamentale.

Astfel, faptul că se propune luarea de măsuri definitive, de desființare a unui partid politic, când 10 membri ai acestuia se află în diferite faze a urmăririi penale pentru cauze de corupție, poate comporta discuții inclusiv din perspectiva respectării prezumției de nevinovăție, înscrisă atât în Constituție (art.23 alin. (11)), cât și în *Convenția europeană a drepturilor omului* (art. 6), prezumție care se menține nu numai în faza procesual-penală a urmăririi penale, ci și în faza de judecată, până la soluționarea definitivă a procesului penal. Ce se va întâmpla, prin urmare, în situația în care 2 din cei 10 membri pentru care partidul ar fi dizolvat potrivit propunerii, ar fi achitați de instanțele de judecată?

Trebuie precizat, de asemenea, faptul că prezumția de nevinovăție nu operează numai în cadrul procedurii penale specifice fiecărei persoane, ci determină o anumită conduită tuturor celorlalte persoane și autorități. Astfel, de exemplu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat, în cauza *Butkevicius c. Lituaniei*, că declarațiile publice privind un proces pe rol, făcute de Procurorul General și de Președintele Parlamentului, făcute într-un context independent de procedură penală în sine, trebuie să se circumscrie cerințelor de neafectare a prezumției de nevinovăție de care se bucură persoana acuzată. Prin urmare, nu se poate impune Ministerului Public, așa cum se propune în inițiativa legislativă, să ia măsuri din oficiu și să determine producerea de consecințe în plan juridic asupra unui partid ca urmare a faptului că unii membri ai acestuia sunt în diferite faze procesual-penale.

Mai mult, propunerea comportă discuții și din perspectiva respectării libertății de asociere, drept, de asemenea, conferit de Constituție (art. 40) și de *Convenția europeană a drepturilor omului* (art. 11).

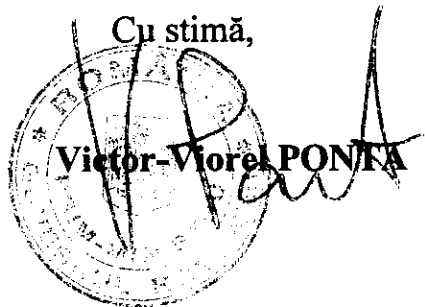
Așa cum a subliniat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, numai motive convingătoare pot justifica restricții privind libertatea de asociere, cu atât mai mult în raport cu partidele politice, având în vedere rolul lor esențial într-o „*societate democratică*”. Astfel cum s-a statuat în cauza *Herri Batasuna și Batasuna c. Spania*, 30 iunie 2009, „*este bine stabilit în jurisprudența Curții că măsurile drastice, cum ar fi dizolvarea unui întreg partid politic, pot fi luate numai în cazurile cele mai grave (...). Acesta este motivul pentru care natura și gravitatea ingerinței este, de asemenea, un factor care trebuie luat în considerare atunci când se evaluează proporționalitatea acesteia (...).*” De altfel, analiza globală pe care o face Curtea analizând o astfel de situație, de dizolvare a unui partid politic, „*ar trebui să se*

concentreze pe următoarele puncte: i) în cazul în care există indicii în sensul că există riscul pentru democrație, sub rezerva că acesta urmează a fi stabilit, și că este unul suficient și iminent; ii) în cazul în care actele și discursurile liderilor și membrilor partidului politic luate în considerare în contextul cauzei se datorează întregului partid și nu constituie acte individuale; iii) dacă actele și discursurile imputabile partidului politic în întregul său au dat o imagine clară a unui model de societate conceput și susținut de partid, care ar fi incompatibil cu conceptul de „societate democratică”(cauza Vona c. Ungariei, 9 iulie 2013).

În acest context, apreciem că motivul invocat în propunerea legislativă pentru a susține dizolvarea unui partid nu este conformă cu principiile enunțate de instanța de la Strasbourg.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Victor-Viorel PONTA

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului